

Nr. 81.../SS/04.02.2016

**SINTEZĂ PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE ÎN PERIOADA 2012-2015**
- domeniul educație -

I. PREVENIREA CORUPȚIEI:

1. Bune practici și activități relevante

✚ În perioada iulie 2011 – septembrie 2013 a fost implementat proiectul PODCA SMIS 30342 *Prevenirea corupției în educație prin informare, formare și responsabilizare*, proiect realizat de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS), în colaborare cu Universitatea „Titu Maiorescu” și Asociația pentru Implementarea Democrației,

Principalele obiective ale proiectului au fost următoarele:

- dezvoltarea unei strategii anticorupție în educație;
- diagnoza instituțională regională a fenomenului corupției în educație, la nivelul învățământului preuniversitar;
- realizarea unei baze de date la nivelul MECTS cu proceduri și instrumente de monitorizare a factorilor vulnerabili din domeniul educație, susceptibili de a genera fapte de corupție în rândul personalului MECTS și al structurilor subordonate;
- perfecționarea personalului MECTS, cel din inspectorate școlare și a personalului din administrația publică în domeniul prevenirii și combaterii corupției, prin instruirea a 1.400 de funcționari.

În urma implementării proiectului s-a realizat:

- o abordare strategică, pe termen mediu și lung, a MECTS în eforturile de prevenire a corupției în educație;
- un control optimizat asupra fenomenelor de corupție prin dezvoltarea de bune practici și instrumente de prevenire și monitorizare;
- o monitorizare a punctelor vulnerabile de către autoritățile centrale și locale;
- creșterea nivelului de pregătire profesională în domeniul anticorupției a personalului de la nivelul MECTS și de la nivelul organismelor sale subordonate.

La sfârșitul lunii octombrie 2012 s-a înființat la nivelul MECTS un sistem telefonic de tip call center TELVERDE (0800801100) pentru sesizarea posibilelor fapte de corupție, iar la nivelul inspectoratelor școlare au fost desemnați responsabili care să gestioneze sesizările venite pe TELVERDE. În noiembrie 2012 a fost aprobat primul *Plan sectorial de măsuri anticorupție* la nivelul ministerului. În decembrie 2012, s-a constituit la nivelul MECTS, Grupul de restrâns de lucru care a asigurat elaborarea și adoptarea strategiei anticorupție în domeniul educației (aprobată prin OMEN nr. 5144/26.09.2013), a planului de acțiune, precum și participarea la alte grupuri de lucru la nivelul ministerelor și a altor autorități publice.

✚ Prin OMEN nr. 4562/2013 s-a constituit Comisia națională de prevenire a actelor de corupție în educație (CNPACE), comisie care îndeplinește atribuțiile referitoare la activitățile de implementare și monitorizare a Strategiei Naționale Anticorupție, atribuții care au fost îndeplinite anterior de Grupul de lucru pentru prevenirea actelor de corupție în educație.

✚ A intrat în vigoare, la 07.01.2015, OMEN nr. 5113/2014 pentru aprobarea *Metodologiei privind managementul riscurilor de corupție în cadrul Ministerului Educației Naționale și al instituțiilor și unităților subordonate/coordonate a căror activitate vizează învățământul preuniversitar* ceea ce a condus la adoptarea la nivelul tuturor structurilor a unor măsuri de

control și/sau prevenire, în vederea menținerii la un nivel acceptabil a probabilității de apariție a riscurilor. *Metodologia privind managementul riscurilor de corupție* a fost elaborată, ca rezultat al colaborării MECȘ – Unitatea de Strategii și Politici Publice cu Direcția Generală Anticorupție din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Aceasta a fost pilotată în perioada 2013-2014 de către Inspectoratul Școlar Județean Giurgiu și 3 unități de învățământ din județul Giurgiu. Cele patru structuri au identificat 35 riscuri de corupție și au formulat 75 măsuri de prevenire/diminuare a acestora. Metodologia, se va implementa în tot sistemul de învățământ preuniversitar.

✚ La nivelul inspectoratelor școlare județene/ISMB au fost identificate riscuri în anumite domenii (achiziții, notarea ritmică, susținerea și monitorizarea examenelor naționale, transferul elevilor, mobilitatea personalului didactic). În cadrul MECȘ au fost identificate și evaluate riscuri asociate obiectivelor și activităților, unele de natură juridică (absența bazei legale și a controalelor reglementate, prealabile, absența serviciului planificat, insuficiența documentelor justificative), altele de natură bugetară (indisponibilitatea de credit, erori de depășire a cheltuielilor normate), sau de natură financiară (erori de lichidare, de identificare incorectă a creditorului, plăți duble, plăți în baza unor titluri prescrise).

✚ La nivelul MECȘ, în 2015, în baza chestionarelor de evaluare, s-a constatat că gradul de cunoaștere al măsurilor preventive (codul de conduită al funcționarilor publici/a personalului contractual, declararea averilor/cadourilor, conflictul de interese) este de 95%. Consilierul de etică a realizat un număr de 23 ședințe de consultare, beneficiind de consiliere 318 angajați pe 10 tipuri de spețe, iar în cadrul a 7 activități au fost instruite 312 persoane. Transparența procesului decizional s-a realizat prin 105 anunțuri publice privind proiectele de acte normative și s-au primit 960 de recomandări din partea societății civile, fiind preluate 25% dintre acestea.

2. Puncte forte care ar trebui dezvoltate

✚ În martie 2013, Direcția Generală Anticorupție din cadrul MAI și Direcția Strategii și Politici Publice din cadrul MEN au semnat un **protocol de colaborare** în scopul elaborării Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție

✚ Pentru eficientizarea activității anticorupție, membri ai CNPACE au susținut câteva prezentări în cadrul unui seminar desfășurat la Sinaia (iunie 2015) cu reprezentanți ai inspectoratelor școlare. Cu această ocazie a fost prezentat Mecanismul de Verificare și Cooperare MCV și au fost aduse clarificări privind modalitățile de raportare a stadiului de implementare a Strategiei Anticorupție în Educație (SAE) și Metodologiei privind managementul riscurilor de corupție în cadrul MECȘ și al instituțiilor și unităților subordonate/coordonate, a căror activitate vizează învățământul preuniversitar.

✚ La nivelul fiecărui inspectorat școlar a fost constituită Comisia județeană de prevenire a actelor de corupție în educație care monitorizează activitatea unităților școlare, fiind realizate protocoale de colaborare cu organele judiciare în scopul valorificării rezultatelor activităților de audit și control. Inspectoratele școlare au deschis pe site-ul propriu o pagină în care sunt prezentate documente și informații referitoare la fenomenul corupției și modalitățile de prevenire a acestuia. Acestea au desfășurat 2.394 acțiuni de informare și promovare a Strategiei anticorupție în educație și a responsabilităților ce revin instituțiilor educaționale.

✚ În cadrul dezbaterilor publice anticorupție organizate cu participarea factorilor cointeresați de la nivelul sectorului educațional au fost formulate de propuneri pentru îmbunătățirea activității anticorupție. De asemenea, toate cele 92 de universități au elaborat propriul Cod de etică și deontologie profesională universitară, în conformitate cu prevederile Legii nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare, având obligația de a-l posta pe site-ul propriu.

✚ Organismul Intermediar POSDRU din cadrul MECȘ și-a elaborat propriul Cod de Conduită pentru evitarea situațiilor de incompatibilitate și conflict de interese de către personalul implicat în gestionarea programelor finanțate din fonduri comunitare nerambursabile.

✚ Strategia Anticorupție în Educație a fost promovată la întâlnirile cu inspectorii educativi, directorii de palate și cluburi ale copiilor. Inspectoratele școlare au prezentat informații privind strategia anticorupție și responsabilitățile ce revin instituțiilor educaționale, cu prilejul instruirii cadrelor didactice care au participat la organizarea examenelor naționale. Strategia anticorupție și Metodologia privind managementul riscurilor de corupție au fost postate pe site-ul MENCȘ și au fost transmise către toate inspectoratele școlare județene și conducerea direcțiilor din cadrul ministerului, astfel încât raportarea privind stadiul de implementare a măsurilor să se realizeze în mod eficient.

Ca urmare MENCȘ va avea în vedere pentru perioada următoare:

- ▶ utilizarea expertizei structurilor specializate anticorupție
- ▶ organizarea de instruire a cadrelor didactice/angajaților, elevilor/studentilor din sistemul de educație
- ▶ stimularea unităților de învățământ, a inspectoratelor școlare și a universităților pentru continuarea promovării campaniilor de prevenire a corupției.

3. Dificultăți în implementare

⇒ Numărul mare de unități și instituții de nivel preuniversitar, respectiv de instituții de învățământ superior, face dificilă gestionarea unitară, de către MENCȘ a tuturor activităților de prevenire a corupției.

⇒ Se constată unele reticente ale cadrelor didactice în ceea ce privește implicarea în acțiuni de prevenire a corupției prin activități școlare sau extrașcolare.

4. Puncte slabe și propuneri de îmbunătățire

- fluctuația personalului implicat în activitatea CNPACE și a responsabililor din județe.

5. Concluzii

În ceea ce privește stabilirea și aplicarea măsurilor de prevenire a corupției, prin aplicarea Strategiei Anticorupție în Educație au fost create condițiile pentru a preîntâmpina încălcarea legislației în domeniu. MENCȘ și-a creat prin proiectul PODCA instrumentele necesare: Strategia Anticorupție în Educație (SAE), Planul Sectorial pentru Implementarea acesteia (PSISAE), Metodologia privind managementul riscurilor.

II. EDUCAȚIE ANTICORUPȚIE:

1. Bune practici și activități relevante

Pe site-ul proiectului *Prevenirea corupției în educație prin informare, formare și responsabilizare*, <http://www.educatiepentruviitor.ro/>, au fost publicate activitățile desfășurate (conferințe, focus-grupuri, seminar național, vizita de studiu, activități de formare, dezbateri). Au participat la programe de instruire în domeniul prevenirii și combaterii corupției un număr de 1105 persoane selectate din MECTS, inspectoratele școlare și administrația publică locală, cu roluri în domeniul educației. Au fost elaborate și diseminate ghiduri și materiale cu caracter informativ privind riscurile și consecințele faptelor de corupție sau incidentelor de integritate.

A fost alcătuită o bază de date la nivel regional (Regiunea Sud-Muntenia și Regiunea București-Ilfov), cu proceduri și instrumente de monitorizare a factorilor vulnerabili din domeniul educației, susceptibili de a genera fapte de corupție în rândul personalului decident din structura MENCȘ și structurile subordonate (inspectorate școlare, școli).

2. Puncte forte care ar trebui dezvoltate

În perioada 01.01.2015-30.06.2015 au fost finalizate 3 proiecte privind integritatea și buna guvernare și au fost depuse încă 138 proiecte pe această temă. Au fost organizate de către inspectoratele școlare județene/ISMB un număr de 97 cursuri și 58 de module de formare privind prevenirea corupției și managementul educațional. Au fost introduse în tematica de formare profesională module privind normele de conduită morală, etică și de integritate. Au fost formate 4.479 de cadre didactice și personal din administrația publică, cu roluri în domeniul educației, privind anticorupția și managementul educațional. Au fost elaborate și diseminate 1.229 ghiduri

și materiale cu caracter informativ privind riscurile și consecințele faptelor de corupție/incidentelor de integritate (pliante, afișe, broșuri, prezentări, diseminarea de informații pentru accesarea Telveze etc). Tematica anticorupție a fost introdusă în cadrul a 1.294 activități extracurriculare, dar au fost propuse și un număr de 605 CDS-uri. Numărul de acorduri de parteneriat/protocol/colaborare cu instituții cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii corupției a crescut la 3.362 (beneficiari fiind 96.728 elevi).

3. Dificultăți în implementare - Nu au fost semnalate dificultăți majore.

4. Puncte slabe și propuneri de îmbunătățire

Inexistența unei baze de date la nivel național cuprinzând cursurile/modulele de formare pentru cadre didactice, personal auxiliar, elevi/studenți, respectiv parteneriatele/protocoalele de colaborare cu instituții cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii corupției, constituie un impediment în analiza nevoilor de instruire în domeniu.

5. Concluzii

Pentru îmbunătățirea activității privind educația în domeniul anticorupție este nevoie de instruirea întregului personal și lărgirea paletelor de activități anticorupție pentru elevi și personalul angajat.

III. COMBATEREA CORUPȚIEI

1. Bune practici și activități relevante

La examenele și concursurile naționale, toate centrele de examen au fost supravegheate video, atât sălile de concurs/examen, cât și sălile de predare/primire a lucrărilor sau cele de corectură. În perioada 2012-2015 s-au înregistrat mai multe incidente, marea majoritate la examene și concursuri naționale. Tentativele de fraudă sau fraudele elevilor, cadrelor didactice respectiv ale studenților au fost semnalate atât de către inspectoratele școlare cât și de organele de poliție sau de procuratură și au fost sancționate în conformitate cu regulamentele/metodologiile școlare și universitare, fiind gestionate eficient de către inspectoratele școlare și Comisia Națională de Bacalaureat, respectiv de universități, asigurându-se continuitatea examenelor (nu s-au repetat probe și nu s-a întrerupt examenul).

În anul 2015, la nivelul inspectoratelor școlare au fost elaborate proceduri privind sancționarea abaterilor disciplinare și au fost aplicate sancțiuni, iar unele cazuri au fost deferite, spre soluționare, organelor abilitate.

2. Puncte forte care ar trebui dezvoltate

De pe site-ul MENCȘ se poate accesa portalul pentru introducerea petițiilor care sesizează fapte de corupție, la adresa <http://www.educatiepentruviitor.edu.ro/>.

3. Dificultăți în implementare

Platforma <http://www.educatiepentruviitor.edu.ro/> a funcționat cu câteva sincope, iar petițiile înregistrate în mare parte nu vizau acte de corupție. De exemplu, în 2014 pe platformă s-au înregistrat 131 petiții, mai mult de jumătate fiind anonime, iar în 2015 au fost înregistrate 71 de petiții din care 36 anonime. Din cele 71 de petiții, 21 de petiții sunt identice/similare. Problemele semnalate nu vizează în general posibile fapte de corupție. Petițiile cuprind de obicei solicitări de informații privind mobilitatea cadrelor didactice, numirea directorilor unităților de învățământ, acordarea gradațiilor de merit, transferul elevilor în clasa a IX-a, utilizarea microbuzului școlar etc. Posibile fapte de corupție sesizate se referă la obligarea elevilor să participe la meditații particulare cu profesorul clasei, colectare de fondurilor (fondul clasei, fonduri pentru examene) ș.a.

4. Puncte slabe și propuneri de îmbunătățire

Deși un număr mare de personal angajat în sistemul de învățământ a participat la cursuri de formare sau a urmat module privind normele de conduită morală, etică și de integritate, încă se semnalează abateri și există angajați cercetați și sancționați pentru fapte de corupție. Pentru

îmbunătățirea acestei situații este nevoie de îmbunătățirea legislației în domeniu și de aplicarea corectă a acesteia.

5. Concluzii

Combaterea corupției trebuie să rămână una din prioritățile sistemului de învățământ.

PROPUNERI PUNCTUALE PENTRU VIITOAREA STRATEGIE 2016-2020:

Măsuri cu impact la nivel național

În scopul îmbunătățirii activității se impune compatibilizarea *Metodologiei privind managementul riscurilor de corupție în cadrul Ministerului Educației Naționale și al instituțiilor și unităților subordonate /coordonate a căror activitate vizează învățământul preuniversitar* cu Ordinul SGG nr.400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice.

Conform Planului de acțiuni pentru implementarea etapizată a managementului calității în autoritățile și instituțiile publice din România, componentă a Strategiei pentru Consolidarea Capacității Administrative, MENCS și unitățile din subordine vor implementa ISO și CAF pana la sfârșitul anului 2017.

Măsuri cu impact la nivel sectorial

A fost elaborată și este în curs de analiză și aprobare "Procedura privind raportarea CNPACE către Secretariatul Tehnic al SNA referitoare la stadiul implementării SAE 2013-2015, al recuperării creanțelor provenite din infracțiuni și al reacției instituționale la incidentele de integritate". Procedura a fost pilotată de către membrii CNPACE în procesul de raportare SAE 2014. De asemenea, comisia a realizat un punct de informare în sediul MECȘ, ce vizează tematica prevenirii corupției.

Prin OMEN nr. 3597/18.06.2014, s-a modificat și completat *Metodologia de evaluare anuală a activității personalului didactic și didactic auxiliar aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 6.143/2011*, în sensul introducerii unui nou domeniu denumit "Conduita Profesională" cu următoarele criterii de performanță: Manifestarea atitudinii morale și civice (limbaj, ținută, respect, comportament) și Respectarea și promovarea deontologiei profesionale. Metodologia astfel completată, va fi aplicată la evaluarea activității cadrelor didactice în anul școlar 2014 – 2015.

Ca urmare a adresei nr. 167/DGMRURSN/16.04.2014 privind obligativitatea organizării de cursuri privind respectarea normelor de etică și conduită morală pentru personalul angajat din sectorul educațional, au fost organizate cursuri/module pe această tematică în fiecare județ de către casele corpului didactic.

Reprezentanții MECȘ au participat la a doua Conferință Anuală Anticorupție unde au prezentat *Bune practici în prevenirea corupției, promovarea integrității și a transparenței în domeniul educației și formării profesionale* și un al doilea material referitor la *Educația juridică în școli*. În această a doua prezentare au fost evidențiate rezultatele la nivel teritorial ale Protocolului de colaborare privind educația juridică în unitățile de învățământ preuniversitar. Acest protocol a fost încheiat între Ministerul Educației Naționale și Ministerul Justiției, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii și are drept obiectiv general cooperarea instituțiilor, mai sus menționate, în vederea promovării unor activități de educație juridică.

Gabriel Liviu ISPAS

SECRETAR DE STAT

